

Opplandskraft

Tolga kraftverk

*Informasjon om søknad om konsesjon for bygging av
Tolga kraftverk i Glomma*

Tolga kommune i Hedmark

Bakgrunn

Opplandskraft DA ønsker å bygge Tolga kraftverk i Glomma for å øke egen kraftproduksjon, og bidra til den nasjonale målsettingen om økt produksjon av fornybar energi. Søker mener tiltaket vil gi en betydelig kraftmengde, hvorav nesten halvparten er vinterkraft, til moderate miljøkonsekvenser. Vassdraget er allerede regulert og utnyttet til kraftproduksjon. Det vil ikke bli ytterligere reguleringer.

Hvem står bak?

- En utbygging av Tolga kraftverk vil bli gjennomført av Opplandskraft DA som eier av kraftverket.
- Opplandskraft DA er eid av E-CO Energi AS, Eidsiva Vannkraft AS, Lågen og Øvre Glomma Kraftproduksjon AS og Oppland Energi AS, hver med 25 % andel. Selskapet har 6 heleide og 2 deleide kraftverk med en samlet årlig produksjon på ca. 3100 GWh.
- Eidsiva Vannkraft AS vil planlegge og ha ansvar for gjennomføring av utbyggingen på vegne av Opplandskraft DA. Drift og vedlikehold av kraftverket vil ivaretas av Eidsiva Vannkraft AS.

Hensikten med brosjyren

Denne brosjyren er en kortversjon av søknaden som nå er utarbeidet for Tolga kraftverk. Hensikten med brosjyren er å informere alle berørte parter og innbyggerne i Tolga og Os kommuner om prosjektet. Søknad med konsekvensutredning blir sammen med brosjyren sendt ut til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner, og lagt ut til offentlig ettersyn etter kunngjøring i lokalavisene. Brosjyren blir i tillegg sendt direkte til berørte husstander. Mer om saksgang og kontaktinformasjon lenger bak i brosjyren.

Dagens situasjon

Vassdraget er preget av eksisterende kraftutbygging. Ovenfor planlagte Tolga kraftverk er det ett større reguleringsmagasin (Aursunden) og 3 kraftverk i hovedelva, med en årlig produksjon på ca. 90 GWh. Regulering av Aursunden gir høy vintervannføring i Glomma i forhold til hva som ville vært tilfelle ved en naturlig uregulert situasjon. Innenfor influensområdet til Tolga kraftverk er Glomma også preget av veier, jernbane og bebyggelse på begge sider.

Hva skal bygges?

Det foreligger fire alternativer for utbygging av Tolga kraftverk:

- alternativ 3A og 3B
- alternativ 2A og 2B.

Kartet på s. 5 viser beliggenhet til dam, tunneler, kraftverk, kraftledning og deponier ved de ulike alternativene.

Hoveddata for Tolga kraftverk

Alternativ	3A	3B	2A	2B
Brutto fallhøyde, m	91	80	72	62
Tunnellengde, km	11,4	10,4	8,3	7,2
Maks slukeevne, m ³ /s	60	60	60	80
Effektinstallasjon, MW	43	39	33	37
Årsproduksjon, GWh	199	176	159	151
Kostnad, mill. kr	907	858	752	785
Utbyggingspris, kr/kWh	4,56	4,88	4,73	5,21

Alternativ 3A og 3B:

Ny dam med inntak ved Hummelvoll, kraftstasjon i fjell ved Erlia, deponi i Erlia og i Kåsdalen og utløp henholdsvis nedenfor Eidsfossen eller ved Eid.

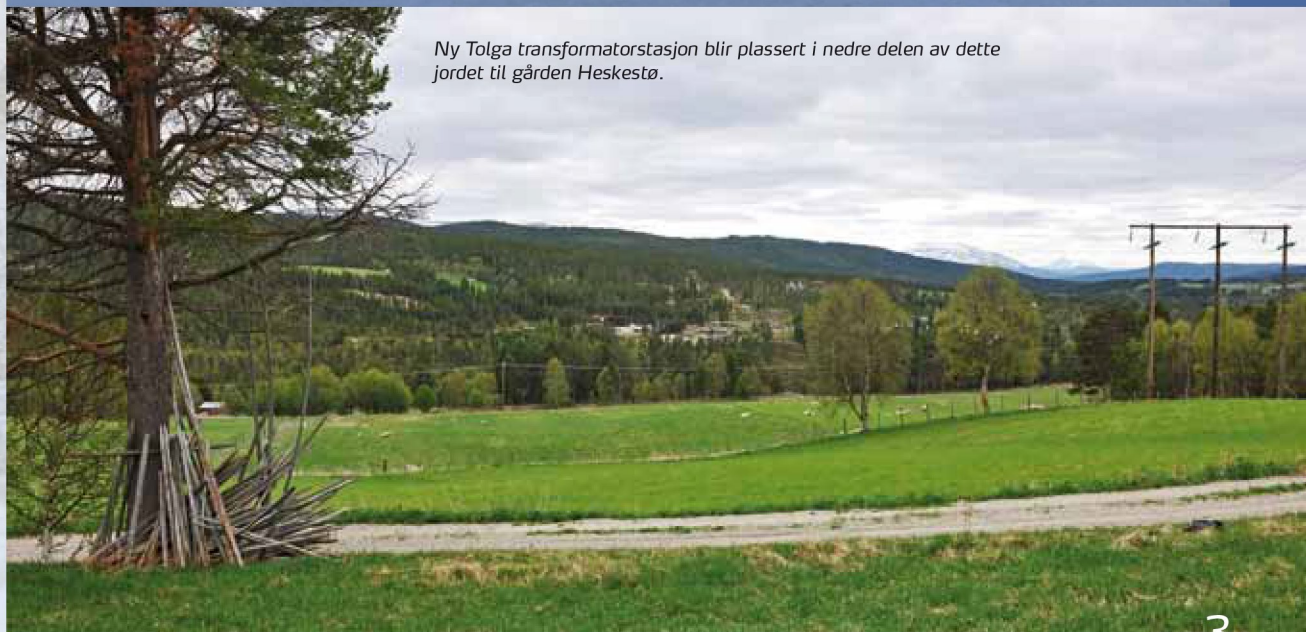
Alternativ 2A og 2B:

Ny dam med inntak i Lensmannsfossen, kraftstasjon i fjell ved Brennmoen, deponi ved Brennmoen og i Kåsdalen samt de samme to utløpsvariantene som ved alternativ 3A og 3B.

Nettilknytning

Tolga kraftverk framskynder bestående planer om oppgradering av regionalnettet mellom Tynset og Røros fra dagens 66 kV til 132 kV spenningsnivå. Eidsiva Nett vil fremme separat søknad for oppgraderingen mellom Tynset og Tolga samt bygging av ny Tolga transformatorstasjon. Røros Elektrisitetsverk AS fremmer søknad for oppgraderingen videre nordover til Røros. Oppgradering av regionalnettet vil sammen med strømforsyning fra Tolga kraftverk gi en vesentlig forbedring av forsyningssikkerheten i området.

Fra kraftstasjon ved Erlia, alternativt fra kraftstasjon ved Brennmoen, vil det som prioritert løsning bli bygget en 3,6 km (alt. 3A/3B) eller 2,2 km (alt. 2A/2B) lang 132 kV kraftledning fram til ny Tolga transformatorstasjon. Over en lengde på 2,6 km, alternativt 0,8 km, bygges ny kraftledning parallelt med bestående 22 kV ledning. Det foreslås å benytte jordkabel de siste 0,6 km fram til transformatorstasjonen, som et miljøtiltak for bebyggelsen i området. Ved alternativ 2A og 2B er et alternativ å legge jordkabel fra kraftstasjonen og fram til eksisterende 22 kV ledning (se kart s. 5).

Ny Tolga transformatorstasjon blir plassert i nedre delen av dette jordet til gården Heskestø.

Veier

Det vil bli bygget midlertidige og permanente veier til ulike anleggssteder. Dette vil kun være korte veistrekninger, som vil detaljplanlegges med sikte på best mulig landskapsmessig tilpasning.

Deponiområder

Deponiområder for tunnelmasse er vist på oversiktskartet på s. 5.

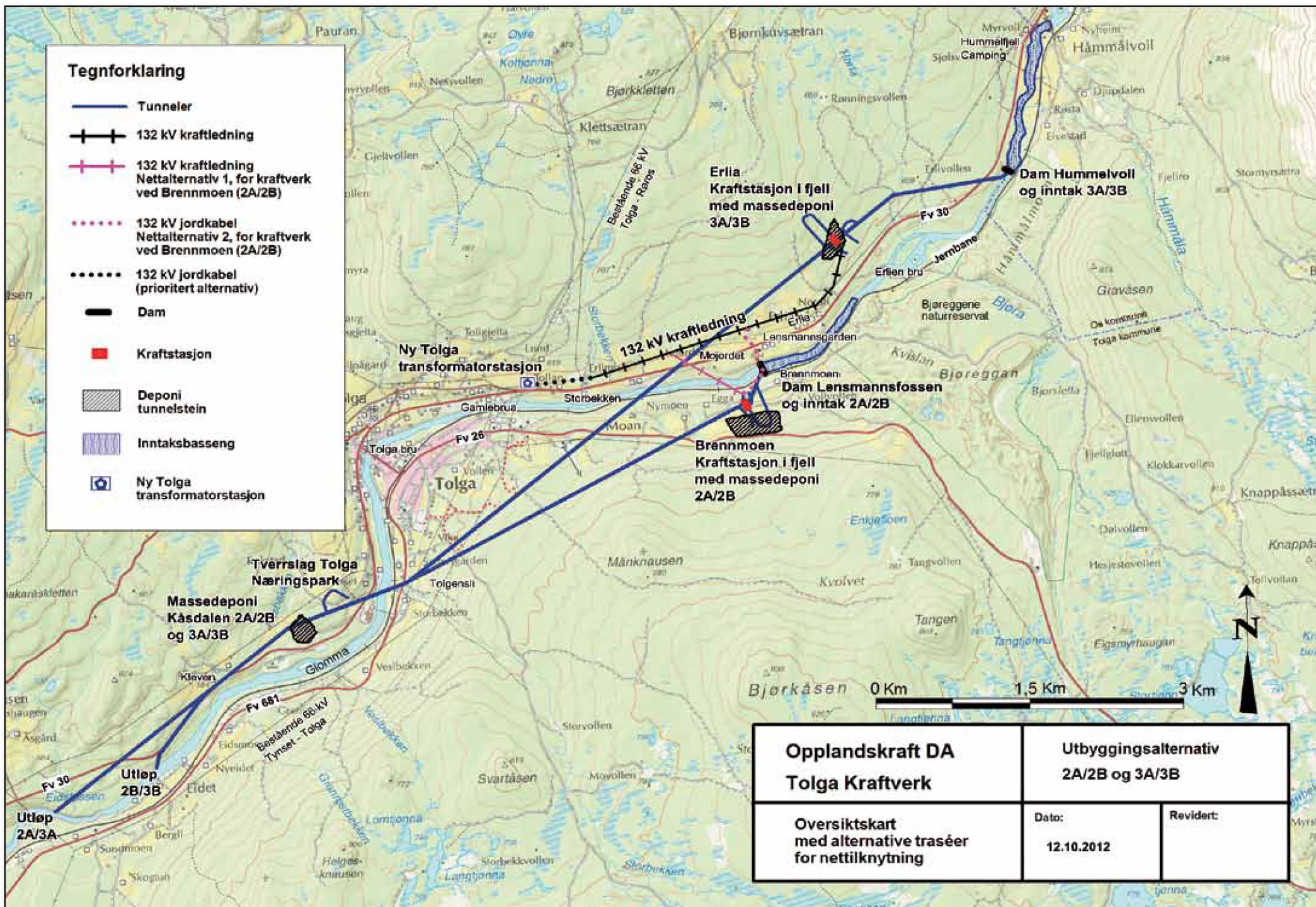
- Ved alternativ 3A og 3B vil det bli henholdsvis 1 020 000 m³ og 900 000 m³ tunnelmasse. Plassering i Erlia og i Kåsdalen.
- Ved alternativ 2A og 2B vil det bli 750 000 m³ tunnelmasse for begge alternativene. Plassering ved Brennmoen og i Kåsdalen.

Ved en eventuell konsesjon vil endelig utforming og istandsetting bli fastsatt i samarbeid med NVE.

For at deponiene skal bli minst mulig synlige vil det bli bevart et vegetasjonsbelte rundt deponiene.

Prosjektområde Tolga kraftverk

Tegnforklaring

- Tunneler
- 132 kV kraftledning
- 132 kV kraftledning Nettalternativ 1, for kraftverk ved Brennmoen (2A/2B)
- 132 kV jordkabel Nettalternativ 2, for kraftverk ved Brennmoen (2A/2B)
- 132 kV jordkabel (prioritert alternativ)
- Dam
- Kraftstasjon
- Deponi tunnelstein
- Inntaksbasseng
- Ny Tolga transformatorstasjon

Erlia Kraftstasjon i fjell med massedeponi 3A/3B

Dam Hummelvoll og inntak 3A/3B

Ny Tolga transformatorstasjon

Dam Lensmannsfossen og inntak 2A/2B

Brønnmoen Kraftstasjon i fjell med massedeponi 2A/2B

Tverrslag Tolga Næringspark

Massedeponi Kåsdalen 2A/2B og 3A/3B

Opplandskraft DA Tolga Kraftverk		Utbyggingsalternativ 2A/2B og 3A/3B	
Oversiktskart med alternative traséer for nettilknytning		Dato: 12.10.2012	Revidert:

Damsteder

Kraftstasjonsområder

Utbyggings- alternativer:

Alternativ 3A og 3B

- Dam med inntak ved Hummelvoll (1)
- Kraftstasjon i fjell i Erlia (2)
- Utløp nedenfor Eidsfossen (7) eller ved Eid (3)
- Deponi i Erlia (2) og i Kåsdalen (4)

Alternativ 2A og 2B

- Dam med inntak i Lensmannsfossen (5)
- Kraftstasjon i fjell ved Brennmoen (6)
- Utløp nedenfor Eidsfossen (7) eller ved Eid (3)
- Deponi ved Brennmoen (8) og i Kåsdalen (4)

Utløpssteder

3 Utløp ved Eid

Deponiområder

4 Deponi i Kåsdalen

7 Utløp nedenfor Eidsfossen

8 Deponi ved Brennmoen

Virkninger

Det er gjennomført faglige konsekvensutredninger av alle forhold som kan bli berørt av utbyggingen. Utredningsprogrammet er fastsatt av Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE), etter forslag fra søker og innspill fremmet ved høring av meldingen for prosjektet. Undersøkelsene er gjennomført av nøytrale kompetansemiljøer.

Det planlagte Tolga kraftverk vil gi både positive og negative virkninger. Den viktigste positive virkningen er betydelige mengder ny, fornybar energi. Kraftverket vil bidra til at Norge kan nå sine mål om produksjon av mer fornybar energi og dermed redusere forurensing, utslipp av klimagasser og forbruk av fossile brennstoffer. Produksjonen fra Tolga kraftverk vil kunne redusere CO₂-utslipp tilsvarende 26 000 til 35 000 personbiler, avhengig av hvilket alternativ som blir valgt.

Utbyggingen vil gi positiv økonomisk effekt i form av inntekter til utbyggingskommunene gjennom skatter, avgifter og konsesjonskraft. Selskapet bak utbyggingen er offentlig eid. Dette gjør at verdiskapingen av kraftproduksjonen kommer samfunnsnyttige formål til gode.

De negative virkningene vil i første rekke knytte seg til redusert vannføring i Glomma mellom inntaksdam og tunnelutløp og til synlige deponiområder og kraftledning. Ved det mest omfattende alternativet (3A) vil elvestrekningen fra Hummelvoll til nedenfor Eidsfossen få redusert vannføring. Store mengder stein fra tunneldrift og kraftstasjonshall må plasseres i terrenget. Dette er en ressurs som kan utnyttes til veibygging og andre formål. Men deponiene er arealkrevende og inntil vegetasjon er etablert vil de vises godt i terrenget. Virkninger på de ulike tema er nærmere beskrevet lenger bak i brosjyren.

Endringer i vannspeil og vannføring

Alternativ 3A og 3B:

- Inntaksdam ved Hummelvoll vil øke vannstanden ved damstedet med ca. 3 m og gi et inntaksbasseng på ca. 1,5 km lengde (til ca. ved Hummelvoll bru). Ved Hummelfjell Camping vil vannstanden bli ubetydelig endret ved en middelvannføring på 48 m³/s.
- Strekning med minstevannføring vil være på 13 km for alternativ 3A og 11,8 km for alternativ 3B.

Alternativ 2A og 2B:

- Inntaksdam i Lensmannsfossen vil øke vannstanden ved damstedet med ca. 7 m. Inntaksbassengets lengde vil bli ca. 1200 m. Ved Erlie bru vil vannstanden bli upåvirket av en dam ved Lensmannsfossen.
- Strekning med minstevannføring vil være på 9,6 km for alternativ 2A og 8,4 km for alternativ 2B.

Det er foreslått betydelig minstevannføring på den berørte elvestrekningen. Vannføringen om vinteren vil bli mer lik de naturlige forhold som hadde vært dersom Glomma ikke hadde vært regulert.

Forslaget til minstevannføring om sommeren vil gi et stort vanndekket areal, som sammen med hyppige overløp gir en opplevelse av uregulert vassdrag. Minstevannføringen er nærmere omtalt under "Avbøtende tiltak" lenger bak i brosjyren.

Vanntemperatur, is og lokalklima

Generelt vil utbyggingen medføre små endringer for vanntemperatur, isforhold og lokalklima. Det er liten forskjell mellom de ulike alternativene.

På vinteren gir utbyggingen en marginal økning av vanntemperaturen ved utløpet. Dette kan gi råk nedenfor tunnelutløpet og noe økt lokal frostrøyk. I inntaksbassenget blir det stabil islegging og lite frostrøyk. På elvestrekningen med redusert vannføring blir det tidligere islegging, mindre frostrøyk og mer stabile forhold. Fare for isgang i elva vil generelt bli redusert.

I driftsfasen vurderes konsekvensen for vanntemperatur, isforhold og lokalklima samlet sett å være ubetydelig for alle alternativene.

Flom

Den berørte elvestrekningen er lite utsatt for flomskader. Selv under 1995-flommen ble det ikke rapportert om vesentlige skader.

Tolga kraftverk i drift vil dempe flomvannføringen mellom inntak og utløp. En 100-årsflom forbi Tolga sentrum vil bli redusert og ha vannføring som en 20-årsflom.

Grunnvann

Det kan oppstå lekkasjer inn til tunnelene, med lokal senkning av grunnvannet som resultat. Det er imidlertid ikke registrert borebrønner for vannforsyning til husholdninger innenfor berørt område. Det forventes heller ingen konsekvens for landbruks- eller skogproduksjon som følge av eventuelle grunnvannsendringer.

Landskap

Deponiområder, redusert vannføring i Glomma, stilleflytende vannspeil ovenfor dam og kraftledning fra kraftstasjon og fram til ny transformatorstasjon vil bli synlige inngrep som påvirker landskapet. Terrengeilpasning, vegetasjonsetablering og skjermbeltevegetasjon vil bidra til å dempe inntrykket av deponiene.

Betydelig minstevannføring i elva om sommeren vil gjøre at opplevelsen av elva i stor grad blir som før. Vannføringen vinterstid blir lavere, men snø og islegging vil redusere inntrykket av mindre vann.

Kraftledningen vil i stor grad legges i samme trasé som eksisterende 22 kV ledning, og vurderes for alternativ 3A og 3B å påvirke landskapet i liten grad. Ved alternativ 2A og 2B vil luftspenn over Glomma (nettalternativ 1; se kart s. 5) gi en betydelig landskapspåvirkning. Hvis jordkabel velges (nettalternativ 2), vil nettilknytningen også for alternativ 2A og 2B påvirke landskapet i liten grad.

Naturtyper, dyr og planter

Vurdert under ett har utbyggingsområdet beskjeden verdi for naturtyper, vilt og flora. Det finnes få sjeldne eller rødlistede arter av karplanter og sopp. Glomma ved Hummelvoll er et viktig rasteområde for vannfugl om våren og på sen høst, og det er observert oter i området.

Til venstre: Blåknapp - en karakterart på enger langs flomsone.
Over: T.v: Sandsvalereir i Kåsdalen. T.h: Kransmusserong i tørr furuskog.

De mest negative konsekvensene for biologisk mangfold er knyttet til deponiområdet i Kåsdalen (alle alternativer), redusert vannføring i Glomma og kryssing av Glomma med kraftledning i luftspenn (alternativ 2A og 2B).

Deponi i Kåsdalen vil ødelegge hekkeområdet til en sandsvalekoloni. Redusert vannføring vil gi negativ påvirkning på rastende vannfugler senhøst, ettervinter og tidlig vår, samt på flomsonevegetasjon. Luftspenn over Glomma ved alternativ 2A og 2B vil medføre kollisjonsfare og tap av vannfugl, særlig sangsvane og ender. Valg av kabel eliminerer dette problemet.

Temperert tunnelvann gir mer åpent vann om vinteren fra utløp og et stykke nedover elva. Dette har en positiv effekt for overvintrende vannfugl.

Fagutreder vurderer konsekvensene for naturtyper og biologisk mangfold å være små til middels negative for alle utbyggingsalternativene, forutsatt kabel ved kryssing av Glomma ved alternativ 2A og 2B. Dersom det velges luftspenn øker konsekvensene for alternativ 2A og 2B til middels negative.

Fisk

Området har i dag livskraftige bestander av harr og ørret, i tillegg til en rekke andre arter som steinsmett, ørekyte, sik, abbor, lake, gjedde og bekkeniøye.

Alternativ 3A og 3B (dam ved Hummelvoll) vil påvirke viktige gyteområder for ørret ved Hummelvoll og Erlien bru. Gyteområdet ved Hummelvoll vil trolig bortfalle helt på grunn av oppdemming og redusert vannhastighet. Gyteområdet ved Erlien bru er lokalisert til elvas djupål og vil trolig opprettholde funksjonen ved en vannføring på 5 m³/s. Alternativ 2A og 2B (dam ved Lensmannsfossen) vil i liten grad påvirke gyteområder for ørret.

Alternativ 3A og 3B vil demme opp deler av et gyteområde for harr ved Hummelvoll og redusere vannføringen ved et viktig gyte- og oppvekstområde ved Erlien bru. Gyteområdet ved Hummelvoll vil bevare noe av funksjonen. Alternativ 2A og 2B vil ikke direkte påvirke disse gyteområdene. Begge alternative inntaksbassenger vil trolig få funksjon som oppvekstområde og overvintringsområde for harr.

Alternativ 3A og 2A vil påvirke gyteområdet nedenfor Eidsfossen, både gjennom redusert vannføring og ved at tunnelutløp nedenfor Eidsfossen kan bli en hindring for videre oppvandring. Harren gyter imidlertid i perioder med betydelig vannføring og funksjonen til dette gyteområdet vil trolig ikke bortfalle helt.

Foreslått minstevannføring vinter og sommer er på henholdsvis 5 m³/s og 12 m³/s. Dette vil bidra til å opprettholde en betydelig bunndyr- og fiskeproduksjon fordi vanddekt areal i stor grad opprettholdes selv ved vannføring på 5 m³/s.

Virkningene for fisk er i hovedsak knyttet til etablering av dam, tunnelutløp og redusert vannføring mellom inntak og utløp. Summen av disse inngrepene kan skape problemer for vandrende fisk, og fisk- og bunndyrproduksjonen kan bli skadelidende. Valg og utforming av gode, tekniske løsninger ved dam og tunnelutløp, i tillegg til andre tiltak, kan redusere de negative konsekvensene mye, og søker legger dette til grunn for søknaden.

Konsekvensene for fisk vurderes av fagutreder å være små til middels negative ved alternativ 3B og 2A. Ved alternativ 2B blir de negative konsekvenser noe mindre, mens ved alternativ 3A øker de til middels negative.

Bilder fra fiskeundersøkelsene i Glomma. Det ble benyttet en spesialkonstruert båt til innsamling og merking av fisk.

Kulturminner og kulturmiljø

Kulturminnene i området vitner om aktiviteter innenfor fangst av hjortevilt, jord- og skogbruk samt bergverksdrift. I 2010 ble de omliggende områdene rundt Røros bergstad, den såkalte Circumferensen, oppført på UNESCOs verdensarvliste. Planområdet for Tolga kraftverk ligger innenfor denne Circumferensen.

Automatisk fredete kulturminner i planområdet vil ikke bli berørt av tiltaket. Nyere tids kulturminner i form av kullmiler er også påvist, men disse er ikke fredet etter kulturminneloven. De ulike inngrepene har hver for seg liten negativ innvirkning på kulturminner og kulturmiljøet.

Et unntak er kraftledningen i luftspenn over Glomma ved alternativ 2A og 2B som blir veldig synlig gjennom et verdifullt kulturmiljø. Dette unngås ved kabelalternativet.

Fangstgrop for hjortevilt.

Jord- og skogbruk

Konsekvensene for jord- og skogbruk er ubetydelige. Bare mindre jord- og skogsbruksarealer vil gå tapt ved utbyggingen. Deponiene er foreslått lagt til skogsarealer og et eksisterende massetak. Ved inntaksdammene blir noe kantskog demmet ned, og bygging av nye adkomstveier og oppgradering av skogsbilveier vil kreve litt areal. Kraftledningen for tilknytning av kraftverket vil også kreve noe jord- og skogsbruksareal. Riggområdene er midlertidige og vil bli arroundert og tilbakeført til sin opprinnelige tilstand.

Samfunn

Realisering av Tolga kraftverk vil ha positive konsekvenser for næringsliv og sysselsetting, og gi betydelige inntekter til utbyggingskommunene. Byggingen vil anslagsvis ta 2,75 - 3 år, og en utbygging av en slik størrelse vil kunne sysselsette i gjennomsnitt 160 - 170 ansatte på anlegget. Søker vil kreve at entreprenørene bruker lokale ressurser. Erfaringer fra Øvre Otta-utbyggingen viste at ca. 1/3 av de som jobbet direkte i tilknytning til kraftanlegget var lokale. Tilsvarende for Tolga kraftverk vil kunne bety at 50 - 60 ansatte fra Tolga og nærliggende kommuner vil være direkte tilknyttet anlegget i anleggsperioden.

Det vil bli foretatt anleggsinvesteringer på mellom 700 - 850 mill. kr, avhengig av hvilket utbyggingsalternativ som velges. Ved Øvre Otta-utbyggingen fikk lokale entreprenører ca. 12 % av leveransen. Hvis tilsvarende for Tolga kraftverk, vil dette kunne gi lokale leveranser på ca. 100 mill. kr. For tilreisende arbeidere vil det være behov for innkvartering, catering, renhold, handel osv. Det vil igjen kunne gi midlertidige arbeidsplasser og økt omsetning i varehandelen for Tolga og nabokommunene.

Økonomi

Utbyggingen vil gi kommunale inntekter gjennom skatter, avgifter og konsesjonskraft. Inntektene vil variere avhengig av alternativ. Alternativ 3A med størst produksjon gir høyest inntekt og alternativ 2B lavest. Årlige inntekter for Tolga kommune er foreløpig beregnet å være mellom 4 og 6 mill. kr. Os kommune vil bare få inntekter fra alternativ 3A og 3B, i størrelsesorden 0,5 mill. kr per år. Røros kommune, som vertskommune for reguleringsmagasinet Aursunden, vil få økte årlige inntekter på ca. 1 mill. kr dersom Tolga kraftverk blir bygd.

Friluftsliv

Utbyggingsområdet er nærturområde for beboere i Tolga og fiskeområde for lokale og tilreisende, herunder besøkende ved overnattingsbedriftene mellom Tynset og Os.

Valget av inntaks- og utløpssted påvirker ulempene for friluftsliv. Utløp ved Eid gir mindre negative konsekvenser enn ved Eidsfossen fordi sistnevnte er viktig som opplevelseskvalitet, fiskeplass og funksjonsområde for fisk. Dam ved Lensmannsfossen vil gi noe mindre ulemper enn dam ved Hummelvoll på grunn av friluftslivsinteresser ved Hummelfjell Camping og Erlie bru. Valg av luftspenn for kraftledning ved alternativ 2A og 2B har også en negativ påvirkning på friluftslivet.

Konsekvenser for friluftslivet vurderes å være middels negative ved alternativ 3B, 2A og 2B, mens ved alternativ 3A blir de noe større. Ved valg av kabel vil konsekvensene ved alternativ 2A og 2B reduseres.

Reiseliv og fisketurisme

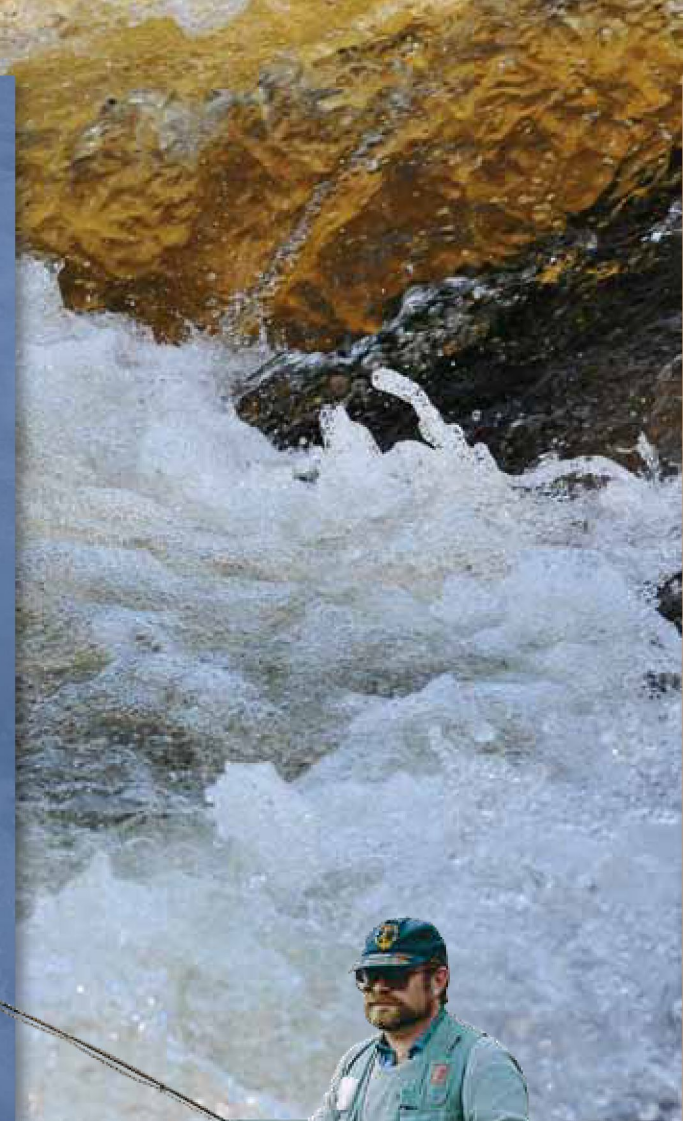
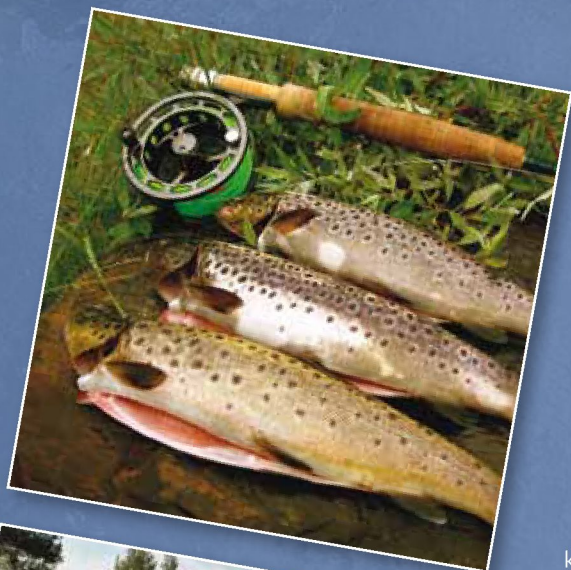
Det har vært en positiv utvikling av reiselivsinteressene i området. Viktige reiselivsinteresser er knyttet opp mot fritidsfisket i Glomma, og det forventes en økt etterspørsel i årene framover. Framtidig potensial for fisketurisme er anslått til mellom 9 og 15 mill. kr, mens dagens verdi er anslått til rundt 4 mill. kr.

Virkningene av en utbygging for friluftsliv og reiseliv henger nøye sammen, og ulempene for reiselivet varierer med valg av alternativ, slik som for friluftslivet. Konsekvensgraden vurderes på samme måte med størst ulemper ved alternativ 3A og minst ved 2B.

Med tiltak som optimalisering av fiskeregler, tydeliggjøring av bedrifter og produkter og aktiv markedsføring, har fisketurismen et stort utviklingspotensial selv med utbygging av Tolga kraftverk. For visse grupper fiskere vil imidlertid fisketurismeproduktet etter utbygging kunne få en lavere verdi og være

mindre interessant

enn dagens
produkt.

Avbøtende tiltak

En rekke tiltak vil bli gjennomført for å redusere negative virkninger av utbyggingen, herunder:

Landskaps- og miljøplan

Planen vil bli utarbeidet i samarbeid med fagekspertise og i tråd med NVEs krav til detaljplaner som skal være godkjent før byggestart. Sentrale tema i planen vil være:

- Arealbruk i drifts- og anleggsfasen, med hensyn til kjente miljø- og kulturverdier i utbyggingsområdet.
- Landskapsarkitektoniske forhold og biologisk mangfold, herunder material- og fargevalg, terrengtilpasning og vegetasjonssoner.
- Forurensnings- og avfallsproblematikk, inkludert forebyggende og avbøtende tiltak.

Minstevannføring

Minstevannføring skal sikre akseptable forhold for biologisk mangfold og en god landskapsmessig opplevelse av elva etter utbygging. Søker foreslår følgende minstevannføring:

01.05 – 15.09: 12 m³/s

16.09 – 22.09: gradvis nedtrapping fra 12 til 5 m³/s

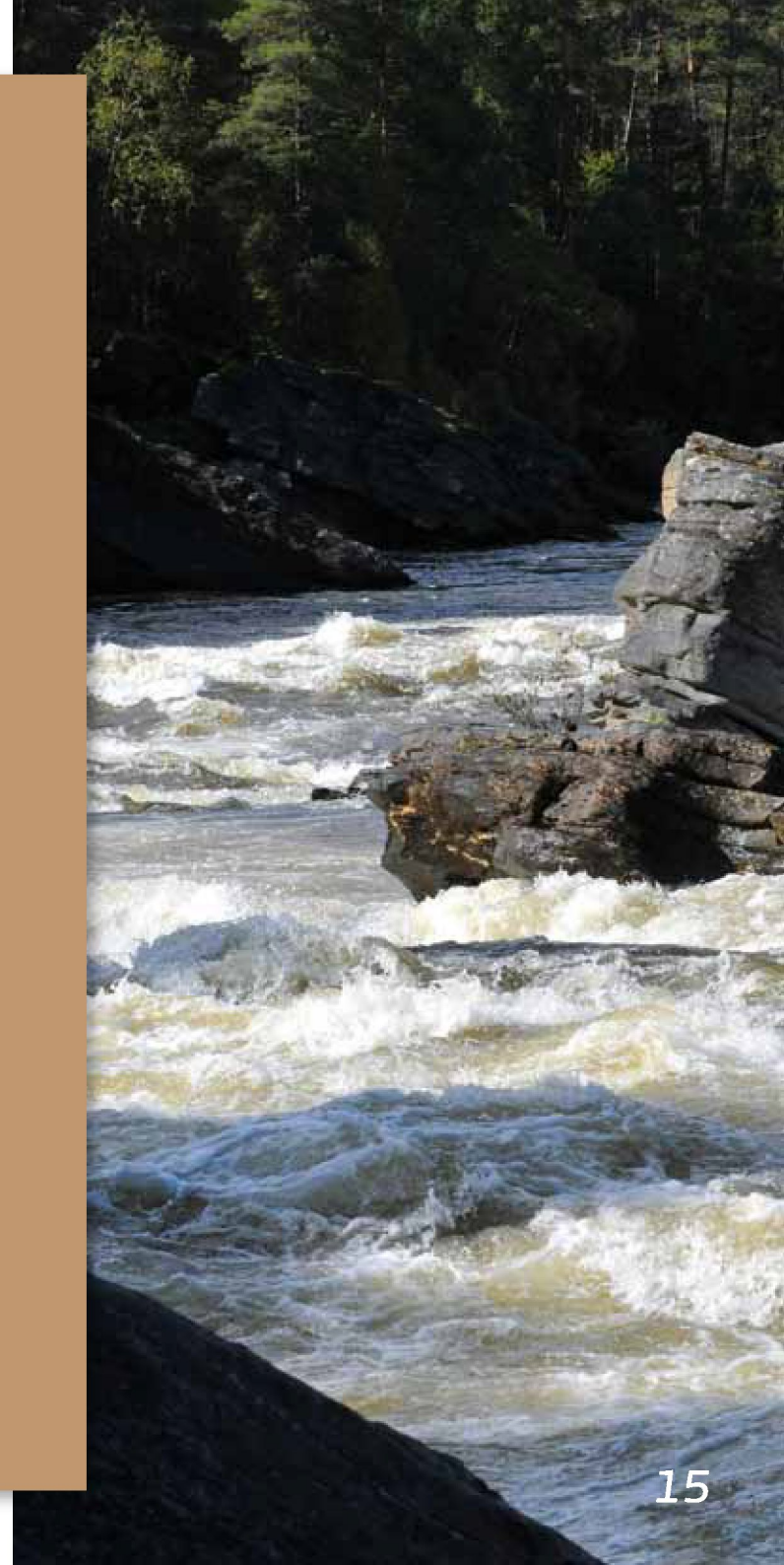
23.09 – 30.04: 5 m³/s

Begrunnelsen for nedtrappingsperioden er hensynet til fisk, etter anbefaling fra fagutreder.

Design av gode, tekniske løsninger og lokkeflommer

Fiskefaglig ekspertise trekkes inn i planlegging av dam og tunnelutløp for å sikre en effektiv, toveis fiskepassasje.

All minstevannføring skal i prinsippet kunne brukes for å sikre vandringer forbi dam. Tiltak for å hindre vandring inn i turbiner vurderes. Lokkeflommer som gjør det lettest mulig for harr og ørret å passere dam og tunnelutløp, vurderes og utprøves.

Søker prioriterer alternativ 3A

Søker prioriterer alternativ 3A og anbefaler at det gis konsesjon til dette utbyggingsalternativet. Søker mener en vesentlig større kraftproduksjon veier opp for noe større miljøkonsekvenser sammenlignet med de andre alternativene.

Etter søkers oppfatning viser konsekvensutredningene at utbyggingsprosjektet Tolga kraftverk har akseptable konsekvenser for miljø og samfunn for alle alternativer, sett i forhold til den samfunnsmessige nytten av prosjektet. Alle alternativene har gode løsninger for plassering av dam/inntak, utløp, deponier, kraftstasjon og nettilknytning.

Alternativ 3A har noe større negative konsekvenser knyttet til fisk, friluftsliv og reiseliv, mens de tre andre alternativene er svært like med hensyn til miljø- og samfunnsmessige konsekvenser. Alternativ 3A gir imidlertid vesentlig mer kraftproduksjon (13% mer enn alternativ 3B; 199 mot 176 GWh/år) til en betydelig lavere utbyggingspris (4,56 mot 4,88 kr/kWh).

Hvis alternativ 3A ikke gis konsesjon, vil søker prioritere alternativ 3B. I forhold til 2A og 2B gir 3B betydelig større kraftproduksjon med tilnærmet like konsekvenser for miljø og samfunn.

Videre saksgang

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) behandler utbyggingssaken.

Behandlingen skjer i tre faser:

Fase 1 – meldingsfasen

Tidligere har søker gjort rede for sine planer i en melding, og beskrevet hvilke konsekvensutredninger man mente var nødvendige. Meldingen ble sendt på høring 22.01.2010.

Etter å ha mottatt høringsuttalelser fastsatte NVE konsekvensutredningsprogrammet.

Fase 2 – utredningsfasen

Konsekvensene ble i denne fasen utredet i samsvar med det fastsatte programmet, og de tekniske og økonomiske planene ble utviklet videre. Fasen ble avsluttet med innsending av konsesjonssøknad med tilhørende konsekvensutredning til NVE.

Fase 3 – søknadsfasen

Saken er nå i denne fasen. Planleggingen er avsluttet, og søknaden med konsekvensutredning er sendt til Olje- og energidepartementet (OED) ved NVE.

Høring

Søknaden blir kunngjort i lokalpressen og lagt ut til offentlig ettersyn. Samtidig blir den sendt på høring til sentrale og lokale forvaltningsorganer og ulike interesseorganisasjoner, og i tillegg til alle som kom med uttalelse til meldingen. Søknaden med konsekvensutredning vil være tilgjengelig for nedlasting på www.nve.no/vannkraft i høringsperioden. Alle kan komme med uttalelse. Denne kan sendes via nettsiden www.nve.no/vannkraft, eller til NVE – Konsesjonsavdelingen, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Høringsfristen er minimum tre måneder etter kunngjøringsdatoen.

Formålet med høringen av søknaden med konsekvensutredning er:

- Å informere om planene
- Å få begrunnede tilbakemeldinger på om alle vesentlige forhold er tilstrekkelig utredet, jf. kravene i utredningsprogrammet
- Å få begrunnede tilbakemeldinger på om tiltaket bør gjennomføres eller ikke
- Å få eventuelle nye forslag til avbøtende tiltak

Det vil bli holdt åpent folkemøte om konsesjonssøknaden. Bildet er fra et tidligere orienteringsmøte på Malmplassen.

Åpent møte

I løpet av høringsperioden vil NVE arrangere et åpent folkemøte der deltakerne blir orientert om saksgangen og utbyggingsplanene. Tidspunkt og sted for møtet vil bli kunngjort på www.nve.no/konsesjonsnyheter og i lokalaviser.

Sluttbehandling

Etter at høringsrunden er avsluttet, utarbeider NVE sin innstilling i saken og sender den til OED for sluttbehandling. Endelig avgjørelse blir tatt av Kongen i statsråd. Store eller særlig konfliktfylte saker kan bli lagt fram for Stortinget.

I en eventuell konsesjon kan OED sette vilkår for drift av kraftverket og gi pålegg om tiltak for å unngå eller redusere skader og ulemper.

Ifølge vassdragsreguleringsloven kan grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre interesserte kreve utgifter til juridisk bistand og sakkyndig hjelp dekket av søker, i den utstrekning det er rimelig. Ved uenighet om hva som er rimelig, kan saken legges frem for NVE. Vi anbefaler at privatpersoner og organisasjoner med sammenfallende interesser samordner sine krav, og at kravet om dekning blir avklart med søker på forhånd.

Spørsmål om saksbehandling og planer

Spørsmål om saksbehandling rettes til nve@nve.no eller:

NVE – Konesjonsavdelingen, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo.

Kontaktperson:

Ingrid Haug, tlf. 22 95 94 16 eller e-post: inh@nve.no.

Spørsmål til innholdet i søknaden, konsekvensutredningene og de tekniske planene rettes til:

Opplandskraft DA v/Eidsiva Vannkraft AS, Postboks 1098, 2605 Lillehammer.

Kontaktpersoner:

Terje Sørli, tlf 918 46 547 eller e-post: terje.sorlie@eidsivaenergi.no

Gaute Skjelsvik, tlf 970 12 834 eller e-post: gaute.skjelsvik@eidsivaenergi.no.

Opplandskraft

Brosjyren er utgitt oktober 2012.